

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2013

Marking Scheme

Czech

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Část 1

1. Vysvětlete vlastními slovy: [5 bodů]

a) statistika – vědecký obor zabývající se zkoumáním, zpracováním a kvantitativním charakterizováním hromadných jevů a velkých souborů dat
b) tendence – směr vývoje nějakého přírodního nebo společenského jevu nebo myšlení; sklon, trend; úmysl, záměr, snaha
c) „zamíchat kartami na pokerovém stole světa“ – udělat nějakou významnou změnu; něco, co ovlivní více lidí, příp. celý svět; nebýt zapomenut, mít velký vliv
d) „držet se v teple máminy sukně“ – držet se v bezpečí rodiny, chráněný matkou
e) „zvyk je železná košile“ – něco, co je velmi pevné, neflexibilní, těžko změnitelné; něco, co na jednu stranu ochraňuje, na druhou stranu tíží

2. Popište na základě textu typického mamánka. [5 bodů]

Mamánek může pocházet z jakékoliv společenské vrstvy, jejich společnou charakteristikou je nechuť vzít svůj vlastní život do vlastních rukou, nechtějí převzít zodpovědnost za sebe sama. Zůstávají jakoby věčnými dětmi, které se nechtějí a neumí odloučit od rodičů. Jsou nesamostatní a připoutaní k rodičům.

3. Vysvětlete na základě textu důvody mamánkovství. [5 bodů]

Na vině jsou zejména rodiče, kteří odmítají pochopit a přijmout fakt, že jejich potomek už není nesamostatným dítětem, ale dospělou osobou. Někdy rodiče chtějí mít svého potomka neustále při sobě a děti se často snaží vydírat, aby neodcházely, např. majetkem.

4. Autorka popisuje zkušenosti z Irska a České republiky. Popište na základě textu rozdíly ve vnímání dospělosti mezi těmito dvěma zeměmi. [5 bodů]

V České republice je pro mladé lidi velmi těžké pořídit si např. vlastní bydlení. Mladí lidé se snaží studovat jakoukoliv vysokou školu, ze které je třeba i po roce vyhodit, aby nemuseli být „dospělí“. V Irsku naopak mladí lidé žijí raději s několika dalšími v malých bytech, ale samostatně. Následkem toho si většina mladých lidí umí vážit dobrého bydla u rodičů a také pomáhá případně udržovat.

5. Na základě čtení textu vysvětlete, jaký vliv má mamánkovství na lidi v jejich okolí. Myslíte si, že názor autorky je správný? Vysvětlete svůj názor. [5 bodů]

Souhlas nebo nesouhlas s autorkou. Pro lidi kolem mamánek může být velmi složité s nimi žít. Za prvé, rodiče sami možná nechtějí takto žít, ale nedokážou své dítě vyhodit na ulici. Pro mamánky může být velmi složité si najít ženu. Pro ženy může být těžké žít s takovým mužem, který nedokáže být zodpovědný sám za sebe a navíc očekává od své ženy stejný servis, jaký měl u své matky. Otázkou je, zda takový člověk může vychovat děti v sebevědomé a nezávislé osobnosti, když sám takový není.

6. „...Nutno ale říct, že je potřeba neplést si ono uplakané mamánkovství se skutečně vřelým vztahem s matkou.“ – porovnejte na základě textu zdravý a nezdravý vztah s rodiči, včetně postoje ze strany dětí. [5 bodů]

Zdravý vztah dětí s rodiči je založený na vzájemném respektu. Blízký vztah s rodiči činí děti psychicky i mentálně mnohem stabilnější. Děti se domů vracejí a dokáží ocenit snahu rodičů o vytvoření co nejlepších podmínek. Nezdravý vztah tento respekt minimálně na jedné straně postrádá, ze strany dětí se rodiče často stávají „poskoky“, kteří se snaží vyplnit jakékoliv přání již dospělého potomka a z rodičovské lásky ho nedokážou odmítnout. Ze strany rodičů je to pak často vydírání majetkem, případně stářím a nutností potřeby péče ze strany dětí.

Poznámka: V částech 2 a 3 jsou odpovědi posuzovány podle následujících kritérií:

1. Srozumitelný záměr – uchazeč rozumí otázce a ví, jak začít s odpovědí – 30 %.
2. Souvislost odpovědi – uchazeč užívá odpovídající a vhodnou slovní zásobu, styl odpovědi je jasně strukturovaný a cílevědomý – 30 %.
3. Efektivita jazyka – uchazeč je schopen používat komunikovat v jazyce jasně a plynule – 30 %.
4. Pravidla: gramatika, pravopis – 10 %.

Část 2

„... (rodiče)... Mají právo na to tahat si na krku jen přívěsek, co jsme v dětství vykopali na poli. Já už se po pětatřiceti letech na světě protáhnu životem přece jen sama.“

Vysvětlete, proč si toto autorka myslí, a napište komentář (minimum 100 slov), ve kterém vysvětlíte svůj názor na toto tvrzení. [30 bodů]

Souhlas, nesouhlas. Dítě by nemělo být přívěskem a viset na krku svých rodičů. Autorka obrazně vyjadřuje, že rodiče mají právo na krku nosit jediné šperk, mají právo na to, aby se děti jednou začaly starat samy o sebe a nevyžadovaly tuto péči od rodičů. Je možno s tímto názorem polemizovat a říci, že pokud si rodiče děti jednou pořídí, měli by se o ně taky potom starat, bez ohledu na případnou dospělost potomků. Mají rodiče právo, aby se o ně naopak ve stáří postaraly jejich děti? Aby jim vlastně „vrátily“ to, co jim rodiče dali, když byly malé? Jak daleko toto „vracení“ může až jít?

Část 3

[40 bodů]

Napište esej (minimum 300 slov) na jedno z následujících témat:

1. Opičí láska – láska, která ničí místo aby posilovala.
2. Jít za svým snem – hořkosladká cesta.

Jasně psaná kompozice, odpovídající tématu, se souvisle organizovanými myšlenkami, srozumitelným záměrem a rozumným vyjadřováním.

